

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра теорії та історії світової літератури
імені професора Валентини Іванівни Фесенко**

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: «Тема «втраченого покоління» у творах Ерїха Марїї Ремарка «На Західному фронті без змін» і «Три товариші»

Студентки 3 курсу, групи СОі 01-20
Спеціальності: 014.024 Іспанська мова і література
Спеціалізації: Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (іспанська мова і друга західноєвропейська мова)
Грінько О. В.
Керівник професор, д.філол.н. Шульгун М. Е.
(Національна шкала) _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

м. Київ – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. Література «втраченого покоління»: історичний контекст та загальна характеристика	
1.1. Поняття «втраченого покоління».....	4
1.2. Історичний контекст появи літератури «втраченого покоління».....	5
1.3. Особливості літератури «втраченого покоління».....	7
Висновки до Розділу 1.....	10
РОЗДІЛ 2. Аналіз репрезентації «втраченого покоління» у творах Еріха Марії Ремарка	
2.1. Вплив життєвого досвіду Еріха Марії Ремарка на формування його творчого світогляду.....	11
2.2. Тема «втраченого покоління» в романі «На Західному фронті без змін».....	14
2.3. Тема «втраченого покоління» у творі «Три товариші».....	18
Висновки до Розділу 2.....	25
ВИСНОВКИ	26
RESEÑA	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29

ВСТУП

Війна – це страшний феномен, що завжди викликає безліч страждань, болю та втрат. Однак вона має не тільки фізичні, але й психологічні наслідки. Один з таких наслідків — безцільність життя і дезорієнтованість людей, які побачили та пройшли всі її жахи, що в найгірших випадках може призвести до божевілля чи самогубства. В період між двома світовими війнами виникає термін «втрачене покоління» — умовна назва генерації письменників, які особисто пережили трагедію Першої світової війни, а тому підтримували антивоєнні настрої, що позначилися на їх творчості. Одним з таких є Еріх Марія Ремарк. В своїх творах він висвітлює трагічну тему війни, відкриваючи перед читачами жорстоку правду про неї та про те, як вона знищує життя і мрії молодих людей.

Актуальність теми даної наукової роботи обумовлюється рядом факторів. По-перше, тема «втраченого покоління» тісно пов'язана з темою війни, що була актуальною завжди і залишається такою й сьогодні. По-друге, література «втраченого покоління» не тільки розповідає про війну, вона без прикрас описує її наслідки. Аналіз творів «втраченого покоління» допомагає зрозуміти, як саме війна може вплинути на долі людей, що дуже важливо для того, аби не допускати таких кривавих і страшних конфліктів світового масштабу, якими були Перша і Друга світова війна.

Об'єкт дослідження: романи Еріха Марії Ремарка «На Західному фронті без змін» і «Три товариші».

Предмет дослідження: тема «втраченого покоління» у творчості Еріха Марії Ремарка на основі двох його творів, в яких відображається трагічний досвід Першої світової війни та його вплив на подальше життя людей.

Мета роботи: окреслити характерні особливості літератури «втраченого покоління» і з'ясувати, як саме розкривається тема «втраченого покоління» у творах Ремарка.

Завдання дослідження:

- дати визначення поняттю «втраченого покоління»

- охарактеризувати причини та передумови появи літератури «втраченого покоління»;
- визначити основні характеристики та особливості літератури «втраченого покоління»;
- проаналізувати вплив особистого досвіду автора на його творчість;
- проаналізувати, як саме тема «втраченого покоління» розкрита у романах «На Західному фронті без змін» і «Три товариші»;

Теоретико-методологічна база дослідження включає в себе метод аналізу та синтезу, а також описовий метод. Метод аналізу та синтезу буде використаний для розгляду та аналізу творів Ремарка з метою виявлення теми втраченого покоління, її розвитку та характеристик. Для синтезу будуть використовуватись дані, що були зібрані в процесі дослідження, для формування загального уявлення про тему. Описовий метод дослідження дозволить надати детальний опис теми «втраченого покоління» в творах Ремарка.

Структура курсової роботи: курсова робота складається з вступу, двох розділів, висновків і списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. Література «втраченого покоління»: історичний контекст та загальна характеристика

1.1. Поняття «втраченого покоління»

«Втрачене покоління» (*фр. Génération perdue, англ. Lost generation*) — поняття, що виникло в період між двома світовими війнами і, перш за все, використовується для позначення покоління людей, які під час Першої світової війни перебували у ранньому дорослому віці і стали свідками й учасниками однієї з найбільших катастроф в історії людства. «Втраченою» ця генерація стала тому, що після війни її представники не змогли повернутися до нормального життя — багато хто накладав на себе руки, деякі спивалися або божеволіли, а успадковані цими людьми цінності втратили актуальність у повоєнному світі. В Європі це покоління часто називали «*Generation of 1914*». Таким терміном описували як солдатів, що воювали на фронті, так і цивільних, переживших страшне потрясіння в результаті війни. У Франції для позначення покоління молодих чоловіків, що пройшли тяжку та виснажливу окопну війну, інколи використовували термін «*Génération du feu*», що в перекладі означає «покоління вогню». У Великій Британії поняття «*Lost generation*» вживалося для позначення тих, хто загинув на війні, і часто імпліцитно стосувався жертв з вищого класу, які, як вважалося, загинули непропорційно, позбавивши країну майбутньої еліти.

«Втрачене покоління» — термін, що був використаний багатьма письменниками та інтелектуалами під час опису культурних і соціальних змін, які відбулися після війни. Він також став лейтмотивом творчості цілого ряду європейських та американських письменників ХХ століття, які особисто пережили дану трагедію, а тому підтримували антивоєнні настрої. Серед них — Ернест Хемінгуей, Еріх Марія Ремарк, Френсіс Скотт Фіцджеральд, Річард Олдінгтон, Джон Дос Пассос, Томас Еліот та інші.

Авторство терміну «втрачене покоління» приписують американській поетесі, прозаїку і теоретику літератури Гертруді Стайн. Вона була власницею салону в Парижі — одного із центрів художнього та літературного життя міста, в

якому працювало багато письменників і художників того часу. Серед них був Ернест Хемінгуей, завдяки якому цей вислів став всесвітньо відомим. Він використав його як перший з двох епіграфів роману «І сонце сходить» (1926) (друга назва «Фієста»): *«Ви всі — втрачене покоління. Гертруда Стайн (з розмови)»*. А у книзі спогадів про перебування в Парижі в 1920-х роках «Свято, яке завжди з тобою» (1964), опублікованій вже після його самогубства, розповів за яких обставин Стайн вперше почула цей вислів. З його слів, це сталося під час того, як вона в компанії своїх друзів їхала на старому «форді», в якого раптом вийшло з ладу запалювання. Молодий гаражний механік, що не так давно повернувся з фронту, не зміг добре полагодити його. Після цього Гертруді довелося поскаржитися хазяїну автомайстерні і тоді: *«Хазяїн сказав йому: «Ви всі — génération perdue!»*

– Оце-то правда! Всі ви такі! – вигукнула міс Стайн. – Вся молодь, що побувала на війні. Ви – втрачене покоління.»

Отже, «втраченим поколінням» називають не лише людей, які пройшли Першу світову війну, через що залишилися фізично та морально травмованими, а й групу письменників, які вийшли з цього соціального покоління і описали у своїх творах жорстокість війни, гостру неприкаяність та відчуження від суспільства тих, хто її пройшов, і висловили розчарування у повоєнних соціально-економічних конструкціях. Література «втраченого покоління» склалася протягом десятиліття після закінчення Першої світової війни, а її розквіт припав на 1929 рік, коли було видано три романи: «Смерть героя» англійця Олдінгтона, «На Західному фронті без змін» німця Ремарка та «Прощавай, зброе!» американця Хемінгуея.

1.2. Історичний контекст появи літератури «втраченого покоління»

«Втрачене покоління» — типове породження своєї історичної доби. Бурхливий науково-технічний прогрес, суспільно-політичний розвиток та стрімка індустріалізація в другій половині XIX століття вселяли упевненість в тому, що

наступне століття стане періодом втілення соціальної утопії, коли суспільство житиме в гармонії, за принципами рівності, справедливості, а поступовий розвиток науки і техніки буде лише на благо. Однак воно починається з руйнування віри в те, що завтра буде краще, ніж учора.

В Європі ХХ століття ментально розпочинається з настанням Першої світової війни, яка була практично безпрецедентною за кількістю жертв, різанини та руйнувань. Вона показала, що весь свій науково-технічний потенціал європейські нації можуть використовувати не в цілях побудови ідеального суспільства, а для того, щоб створювати інструменти масового знищення і використовувати їх в глобальній бійні одна проти одної.

Спочатку більшість країн Європи вбачали в цій війні шанс на оновлення соціуму і людини, в результаті чого мала наступити нова епоха. До неї готувалися всі і ніхто не очікував, що вона затягнеться надовго. Цьому посприяв націоналізм та імперіалізм багатьох європейських націй, які були залучені в змагання за владу і вплив у світі, що підживлювало почуття національної гордості і прагнення до експансії. Відбувалося нарощування військового потенціалу. Великі держави роками розбудовували свої армії та флоти, створюючи відчуття напруженості та конкуренції між собою.

Перша світова почалася в 1914 році хаотично і, можна сказати, випадково. Через те, що між країнами були укладені військові союзи, від початку локальний конфлікт швидко переріс в масштабний. В перший рік операції носили маневрений характер і відрізнялися великим розмахом. Однак вже в 1915 році війна переросла в позиційну, а Західний фронт почав ставати таким, яким його зображують письменники «втраченого покоління» у своїх творах: з колючим дротом, мінними загородженнями і сотнями кілометрів окопних укріплень, де для того, щоб просунутися на кілька сотень метрів, потрібно пожертвувати величезною кількістю людей. Саме тоді натхненні красивими промовами і яскравими лозунгами, сповнені надій і оптимізму хлопчики, що ще старшокласниками відправилися на війну, зіткнулися з жорстокою реальністю.

Знаходячись в окопах під постійними артилерійськими обстрілами та газовими атаками, вони побачили, що війна — це кров, бруд, біль і страх.

До кінця війни лінія Західного фронту майже не зрушилася, але за цей час загинуло декілька мільйонів чоловік. Це була безглузда бійня. Солдати в окопах не розуміли, за що вони борються. Їх пронизувало відчуття тотальної розчарованості не тільки в пропагандистських промовах, а й в загальнозначущих ідеях і смислах. Наслідки Першої світової були жахливими: дуже багато загинув як серед військових, так і серед цивільних, розпад чотирьох імперій, великі революції, голод, епідемії, страшна економічна криза і неминуче продовження через двадцять років. Всі ці події стали передумовою виникнення літератури «втраченого покоління» а також лягли в її основу, адже автори цієї течії, як і герої їх романів — колишні фронтовики. Література «втраченого покоління» — це література про людей з «надламаними крилами», створена такими ж людьми.

1.3. Особливості літератури «втраченого покоління»

Письменники «втраченого покоління» ніколи не належали до окремої літературної групи і не мали конкретної теоретичної бази. Це були люди з різними особистими долями, однак всі вони відчували на собі наслідки війни, через що мали схожі погляди і життєві позиції. Їм всім притаманне тотальне розчарування в довоєнних соціальних ідеалах, пошуки вічних цінностей, індивідуалізм, ненависть до мілітаризму і фашизму, що і відобразилося у творчості. Особливість цієї літератури в тому, що її автори розповідали про долю генерації, представниками якої являлися самі. Незважаючи на те, що кожен з них мав свій індивідуальний художній почерк, у їх прозі простежується низка спільних рис.

Говорячи про тематику, можна виділити дві головні теми, до яких тяжіють «втрачені» — війна, а саме фронтові будні, та післявоєнна реальність. Вони між собою взаємопов'язані, і цей зв'язок має причинно-наслідковий характер. У творах про війну йдеться про фронтові будні, які змальовано без зайвих прикрас і

героїзму. Всупереч тенденції романтизації війни в деяких літературних творах, фронтові епізоди авторами «втраченого покоління» подані жорстко та без сентиментальності. Вся література цієї течії пронизана фаталізмом, який вражає волю, руйнує попередню систему цінностей і ставить під сумнів поняття героя. Твори «втрачених» — антигероїчні, саме в цьому їх заслуга і головна особливість. Культ героя виникає з культу мертвих, а для представників цієї генерації найвищою людською цінністю є життя. Герої творів не прагнуть віднайти в ньому сенс, вони живуть і цінують буття просто за те, що воно є. Це добре простежується у творах про повоєнне життя, де змальовано світ покалічених війною доль і зламаних людських стосунків, а також показано, що війна не закінчується з тим, як стихають гармати на полі бою, адже її наслідки можуть відлунюватися ще не одне десятиліття.

Література «втраченого покоління» має свою характерну проблематику. У своїх творах автори порушують проблему життя і смерті, миру і війни, кохання і смерті. Цікаво, що смерть (і війна як її синонім) завжди виступає одним із елементів цих протилежностей.

Проблема життя і смерті найчастіше порушується у творах про війну і фронтові будні, в яких фронт змальовано як місце, де герої постійно перебувають між буттям і смертю, і попри те, що остання може прийти до них в будь-який момент, вони продовжують боротися за своє існування.

Характерною для творів цієї течії є тема розчарування в довоєнних ідеалах і невпевненості в майбутньому. Головним героєм творів, як правило, є людина, що повернулася з війни і не може знайти свого місця в повоєнному світі. Вона не має конкретної мети і не бачить цілі в своєму житті. Її повернення обертається усвідомленням прірви між нею і тими, хто не воював, саме тому її не покидає почуття самотності, розчарування і відчуття того, що її обманули, а потім зрадили. Наприклад, лейтенант італійської армії американець Фредерік Генрі («Прощавай, зброє!» Е. Хемінгуей) прямо говорить, що більше не вірить гучним фразам про «священний обов'язок» і «велич нації», якими пропагандисти мотивували їх йти воювати. Герої авторів «втраченого покоління» — люди, що

йшли на війну з такими абстрактними поняттями в голові, як «честь» і «слава», з ідеями, що вони рятівники своєї Вітчизни, але ці ідеали незабаром розвалилися перед обличчям ірраціональності непохитної військової дисципліни та жорстоких умов, які звичайний солдат мав витримати в окопах. По поверненню, вони втратили віру в суспільство, яке відправило цвіт своєї нації гинути в безглуздій бійні, та відчували відчуженість від антигуманного світу. Окрім того герої часто жили поза своєю батьківщиною, тому поняття дому для них наче й не існувало: це люди, які втратили не тільки почуття стабільності, але й прив'язаності до чого б то не було. Саме в наявності прірви між тими, хто побував на фронті і тими, кому пощастило його оминати, проявляється проблема, що полягає в споконвічному протиставленні війни і миру.

В творах «втраченого покоління» часто порушується проблема кохання, яке протиставляється смерті. Любов розуміється як гармонійний та досконалий союз жінки та чоловіка. Для «втрачених» це і свого роду творчість, і товариство, і природне начало. Однак з темою кохання пов'язаний мотив приреченості: герої не мають дітей і не можуть створити повноцінну щасливу сім'ю, бо або жінка безплідна, або закохані не готові приводити в жорстокий і дуже нестабільний світ нову людину, або один із них помирає.

Провідним жанром цієї літератури є роман. Прозі «втрачених» властива впізнавана поетика. Це лірична проза. В ній немає місця сухим фактам дійсності, опису політичної чи соціально-економічної ситуації в країні або чомусь подібному. Все це пропущено скрізь призму сприйняття головного героя, дуже близького автору по духу. Проза ущільнює дію, особливо не розгортаючи події в часі та просторі. Для неї характерний короткий проміжок часу, що, як правило, являється кризовим у долі протагоніста. За формою твори, зазвичай, — розповіді від першої особи, що дозволяє авторові не тільки епічно описати події, а ще й дати стурбований, емоційний відгук на них.

Сюжети творів у авторів «втраченого покоління» часто схожі. Найпоширенішими мотивами є: короткочасне, але щасливе взаємне кохання, даремні пошуки колишнім солдатом свого місця в повоєнному житті, безглузда та

завчасна смерть одного з героїв. Такі сюжетні рішення навіювало письменникам саме життя: на фронті вони щодня бачили передчасну смерть, вони самі гостро відчували відсутність твердого ґрунту під ногами в повоєнний час, і вони, як ніхто, вміли бути щасливими, попри те, що їх щастя було доволі швидкоплинним.

Висновки до Розділу 1

У даному розділі було розглянуто поняття «втраченого покоління». Визначено, що це не тільки група американських та західноєвропейських літераторів, а й ціла генерація людей, які пережили Першу світову війну і були свідками економічної депресії та соціальної нестабільності, що настали в її результаті. Історичний контекст виникнення цього поняття пов'язаний з подіями, що відбувалися в період війни та після неї. Люди цього покоління були позбавлені стабільності та впевненості, яку надавала традиційна культура та моральні цінності. Автори «втраченого покоління» в своїй творчості відображали стан їх душі та психологію. Особливості їх творів полягають у використанні нових форм розповіді та тематики, що стосується проблем людини, яка стикається зі світом, що змінюється. Головними темами є тема війни і післявоєнної реальності. Серед головних проблем, що порушуються у творах, — проблема війни і миру, життя і смерті, кохання і смерті. Провідним жанром є роман.

РОЗДІЛ 2. Аналіз репрезентації «втраченого покоління» у творах Еріха Марії Ремарка

2.1. Вплив життєвого досвіду Еріха Марії Ремарка на формування його творчого світогляду

Еріх Марія Ремарк — один із найвидатніших і найвідоміших німецьких письменників, чії романи із захватом читає вже не перше покоління людей. Його життя випало на дуже непростий історичний період, і вся історія буремного ХХ століття не тільки наклала відбиток на його біографію, а й відобразилася у творчості.

Ім'я при народженні — Еріх Пауль Ремарк. Він народився 22 червня 1898 року в місті Оснабрюці, в нижній Саксонії. Виріс в звичайній робітничій сім'ї палітурника Петера Франца Ремарка і Анни Марії Ремарк, яка займалася вихованням дітей. З матір'ю Еріх був дуже близький. Саме на її честь він почав використовувати друге ім'я Марія і видавати під ним свої книги після Першої світової війни.

В дитинстві письменник був справжнім мрійником, захоплювався літературою ще з раннього віку і багато читав. Зазвичай, це були книги, які приносив додому батько, щоб зробити палітурки. Батьки мріяли про те, щоб хлопець отримав гарну освіту і йому не довелося працювати простим робітником. Саме тому в 1915 році він вступив до католицької вчительської семінарії, однак так і не закінчив заклад. Ставши жертвою пропаганди і наслуховавшись патріотичних гасел про винятковість німецької культури, у 1916 році 18-річним юнаком добровільно разом з кількома своїми однокласниками відправився захищати «німецьку цивілізацію» на фронт. В той час таких добровольців, як він, було багато, адже війна вважалася священною битвою. Після періоду військової підготовки його частину відправили на Західний фронт. Там він брав участь в окопній війні. Молодому Ремарку довелося виконувати брудну і складну роботу, постійно ризикуючи при цьому власним життям. Особисто Ремарк пережив лише небагато з того, що через десятиліття описав у своєму найзнаменитішому романі:

не брав участь у рукопашних боях у траншеях, не ходив в атаки. Він лагодив зруйновані рейкові колії, прокладав телефонні лінії, встановлював загородження з колючого дроту, розвантажував вагони з боєприпасами. Це також була нелегка праця, до того ж, такі роти часто попадали під обстріл. Влітку 1917 року був тяжко поранений в результаті чого потрапив до госпіталю, де знаходився до кінця жовтня 1918 року. Від пережитого на фронті швидко оговтатися не вдалося, адже це травмувало його не тільки фізично, але й морально. Додому повернувся розчарованим, зневіреним і спустошеним, адже те, в що він вірив, будучи молодим натхненним юнаком, швидко розвіялося перед лицем суворої реальності. Цей досвід змінив його життя назавжди, відіграв вирішальну роль у становленні Ремарка як письменника та став основою творчості. Після війни письменник завершив навчання в гімназії і працював вчителем, потім бухгалтером, репортером. Був час, коли перебивався і випадковими тимчасовими заробітками. Знайти своє місце і призначення в повоєнному світі було достатньо складно, але, незважаючи на це, його все так же вабила література. Переломними для автора стали 20-ті роки минулого століття, коли відбувся перехід від журналістики і літературних праць до світу справжньої прози. У 1929 році був виданий роман, який приніс йому славу і визнання — «На Західному фронті без змін». В цьому творі є багато автобіографічних моментів, адже в основу лягли, пережиті Ремарком особисто, фронтові будні. Вихід цього роману започаткував літературну течію «втраченого покоління». В ньому описана жорстокість війни та її вплив на звичайних людей. Ремарк стверджував, що війна — це злочин проти людства, і що всі мають право на щастя та мирне життя.

Після першого антивоєнного роману Ерїха Марію часто звинувачували в аполітичності. Насправді ж він був свідомим антифашистом і активним гуманістом. Після приходу до влади фашистів, був змушений покинути батьківщину, адже гітлерівці вважали його зрадником і «ворогом народу». Вони позбавили Ремарка громадянства, а його книги заборонили. Спочатку він відправився до Франції, потім до Австрії. До кінця свого життя він залишався емігрантом. З 1932 року жив у Швейцарії. Там він працював над «Трьома

товаришами» і вже в 1936 році цей роман побачив світ. В ньому описано і втрату юнацьких ідеалів, і смерть побратимів, і поневіряння післявоєнних років — все те, через що довелося пройти самому Ремарку. А прототипом головної героїні Патриції стала хвора на туберкульоз перша дружина автора Ютта Цамбона, яку він зустрів в Берліні після війни.

З Юттою він жив не довго, однак вона стала не останньою жінкою в його житті. Найбільшим коханням письменника була американська і німецька актриса Марлен Дітріх, я якою він познайомився в 1937 році в одному ресторані у Венеції. З нею в нього склалися достатньо складні, але особливі стосунки. Марлен вдалося зцілити тіло і душу схильного до депресії Ремарка. Наприкінці 1937 року, Дітріх поїхала в Америку. Ремарк, в свою чергу, відправився в Порто Ронко і жив тільки листами до коханої. Згодом письменник переїхав до США, де жила і працювала Марлен. Дітріх подобалося проводити час в компанії Ремарка, а він був одурманений своїми почуттями. Він кілька разів робив їй пропозицію, але взаємності так і не отримав. Моментами кохана віддалялася від нього, ставала холодною, зраджувала, а потім знову поверталася. Письменник був ладен стерпіти і пробачити все для того, щоб бути поруч з Марлен, до того моменту, коли емоційне напруження між ними так зросло, що призвело до розколу стосунків. Однак Ремарк тільки живився від своїх страждань, адже історія його кохання з голлівудською акторкою лягла в основу роману «Тріумфальна арка», де головна героїня Жоан Маду — абсолютний прототип Марлен Дітріх. «Тріумфальна арка» — історія про те, як важко побудувати міцні, надійні стосунки у світі, де немає сталості, у світі, який, не встигнувши оговтатися від однієї катастрофи, стоїть на порозі нової біди. Дія роману відбувається напередодні Другої світової війни, в ньому виражена вся біль, туга і безвихідь, що випали на долю представника «втраченої генерації», який вже пережив одну катастрофу і тепер готується пережити іншу. Він частково автобіографічний: в ньому Ремарк розповідає про своє нещасливе кохання до великої актриси і своєрідно прощається з нею.

В 1947 році німецький прозаїк отримав американське громадянство і після цього відправився мандрувати Європою. У 1958 році одружився з актрисою Поллет Годдар. В середині 60-років в нього виникли серйозні проблеми зі здоров'ям і 25 вересня 1970 року він помер.

2.2. Тема «втраченого покоління» в романі «На Західному фронті без змін»

«На Західному фронті без змін» — антивоєнний роман Еріха Марії Ремарка, який було видано у 1929 році. Він відразу став бестселером: тираж в перші місяці перевищив мільйон примірників. Ремарк писав його у 1928 році достатньо швидкими темпами, і після того, як книга була готова, відправив її одному із найбільших німецьких видавців того часу — Самуелю Фішеру. Однак Фішер відмовився нагадувати читачам про Першу світову і сказав, що роман про війну ніхто читати не буде. Тоді через деякий час Ремарк дав його своєму другу Фріцу Майєру, який посприяв тому, щоб книга все ж таки побачила світ. Багато хто вважає, що «На Західному фронті без змін» — автобіографічний роман, але це не зовсім так. Звичайно, він містить в собі елементи біографії автора, проте це художній твір, в якому присутній і вимисел. Цей роман вважається одним із найвидатніших і найвідоміших творів літератури «втраченого покоління», всі герої є його типовими представниками.

Роман починається з епіграфу: *«Книга ця — ані звинувачення, ані сповідь. Це тільки спроба розповісти про покоління людей, що їх занастила війна, навіть як хто з них і не попав під снаряди»*. [6] З нього зрозуміло, що автор не збирається когось засуджувати чи жалітися на долю, він всього лише розповідає про своє покоління.

Розповідь в творі ведеться від першої особи, що є характерним для літератури «втраченого покоління». Головного героя, тобто оповідача, звати Пауль Боймер. В ньому ми частково пізнаємо самого Ремарка, адже для літератури цієї течії характерна схожість автора з його героєм. Боймер

відправляється добровольцем на фронт разом зі своїми однокласниками: Альбертом Кроппом, Мюллером, Леєром, Францем Кеммеріхом. Вони всі були ще дітьми: *«Ми ще не встигли пустити коріння. Війна вирвала нас із ґрунту. Для інших, старших, війна — це тільки якийсь часовий відтинок, вони можуть подумки його проминути. А нас війна вихопила із звичайного життя, і ми не знаємо, чим це скінчиться»*. [6] 18 років — вік, коли здається, що все ще попереду, коли тільки починаєш жити і по-справжньому пізнавати світ. У цих хлопчиків безжалісно забрали можливість насолодитися юністю — періодом мрій, сподівань, кохання і планів на майбутнє. Користуючись юнацьким максималізмом і довірливістю, їх спочатку обманули, а потім кинули в «м'ясорубку» окопної війни помирати за чужі інтереси. Молоді хлопці повірили у пропаганду свого вчителя і замість того, щоб навчатися і думати про те, ким стати в цьому житті, вони відправилися захищати батьківщину на фронт: *«На уроках гімнастики Канторек виступав перед нами з такими довгими промовами, що врешті ми всім класом під його проводом подалися до окружного призовного управління і зголосилися в добровольці. Я й досі пам'ятаю, як він дивився на нас, блимкаючи скельцями окулярів, і схвильовано питав: «Адже ви теж підете, друзі?»*. [6] Однак авторитет педагогів з тріском розвалився, коли хлопців відправили на військове навчання, де їх переконували, що гарно начищений гудзик куди важливіший, ніж п'ять прочитаних томів класики і де військова дисципліна була настільки суворою, що не кожен був здатен витримати її.

Війна для героїв «На Західному фронті без змін» проходить у трьох художніх просторах: на передовій, на фронті та в тилу. Найбільший жах переживають ті, хто знаходиться на передовій, де постійно рвуться снаряди, а атаки змінюються контратаками. З першими артилерійськими обстрілами до хлопців прийшло повне розчарування в тому, в що вони свято вірили. На полі бою виявилось непотрібним все те, чому вчили головних героїв у школі, адже єдине, що знадобилося на фронті це життєві закони, які полягають у знанні того, *«як закурювати під дощем і на вітрі»* і як краще... вбивати — *«удар найкраще наносити у живіт, а не в ребра, тому що в животі багнет не застрягає»*. [6]

Жахливим було те, що поки представники старшого покоління, які *«мають ґрунт під ногами, мають жінок, дітей, фах, свої зацікавлення»* [6], писали статті про героїзм і виступали з патріотичними промовами, квіт нації в обличчі молодих людей знаходився в брудних кривавих окопах в голоді і холоді, віддаючи свої життя за кілька сотень метрів в безглуздій бійні, де життя залежить тільки від випадку, а смерть чатує на людину на кожному кроці. Молодим солдатам доводилося ховатися в розкиданих бомбами трунах, вбивати своїх, щоб позбавити їх мук, кілька днів поспіль слухати, як кричить від болю вмираючий, якого неможливо знайти на полі бою. Під час затяжної окопної війни інколи їм доводилося битися не тільки з ворогами, а й з трупними пацюками за кусок хліба в окопах: *«Нам треба берегти свої пайки хліба. Останнім часом, відтоді як у траншеях уже не дотримуються порядку, до нас внадилося безліч пацюків. Детерінг запевняє, що то найпевніша ознака небезпеки. Тутешні пацюки якісь особливо брудні, надто вони великі. Це ті, що їх звать трупними пацюками. В них мерзенні, злющі, безвусі пуски, а сам вигляд їхніх довгих голих хвостів викликає нудоту»*. [6] Ремарку вдалося дуже чітко передати той жах, який оволодівав хлопцями на передовій, де вони на власні очі бачили смерть товаришів, які не хотіли помирати, де вони в постійному страху виборювали своє право на існування, де вони не хотіли і боялися вбивати, але були вимушені робити це. У тилівій частині фронту у хлопців є можливість відчуті прості радощі життя і трішки перепочити. Тут ми бачимо, як головні герої спілкуються, грають в карти, читають газети. Спільна вбиральня та крадіжка продуктів для них цілком природні речі. Але дні перебування подалі від фронту також пронизані жахом. Наприклад, епізод, коли один з хлопців переймається про те, чи дістануться йому черевики Кеммеріха — молодого хлопця, що помирає на лікарняному ліжку: *«Мюллер знову починає про чоботи: — Вони точнісінько на мене. А від цих шкарбанів у мене ноги геть у пухирях. Як ти гадаєш, він ще дотягне, поки ми завтра звільнемося? Коли він помре вночі, то ми ті чоботи тільки й бачили»*. [6] При цьому складно назвати його жорстокою і аморальною людиною, бо обставини склалися так, що Кеммеріху чоботи вже не знадобляться, а Мюллеру,

в якого всі ноги в пухирях від старих шкарбанів, ще треба в чомусь повертатися на фронт. Взагалі, смерть на фронті і в тилу, у військових шпиталях, є буденністю, як би страшно це не звучало. На початку твору описано те, як солдати радіють тому, що їм дісталася більше їжі і подвійна пайка курива, а все це через те, що замість ста п'ятдесяти чоловік після битви з передової повернулося всього вісімдесят. Інколи солдатів відпускали додому. Паулю Боймеру також випала нагода побувати вдома, однак після цієї поїздки він зрозумів, що вже ніколи не зможе повернутися до нормального буття, адже мирне життя і життя на фронті — це два паралельні світи, і останній з них змінює особистість людини настільки, що зустрітися з минулою собою вона вже не зможе. Смерть головний герой зустрів на фронті, коли повернувся з дому. Він загинув за кілька тижнів до закінчення війни. Це був один із тих днів, коли на всьому фронті було тихо і спокійно, а усі повідомлення містили лише одну фразу: «На Західному фронті без змін». При цьому смерть рядового солдата не помітив ніхто, адже таких смертей було надзвичайно багато. Описуючи смерть головного протагоніста, автор дає зрозуміти, що він і сам в якійсь мірі помер на цій війні, хоч не фізично, але морально, як і мільйони інших людей, що пройшли це пекло.

Стиль Ремарка в цьому романі характеризується яскравими описами бойових дій та життя в окопах Першої світової війни, а також глибоким розумінням психології своїх героїв. Ремарк використовує просту, зрозумілу мову. Описуючи деталі військового життя, автор показує його безглуздість та жорстокість, підкреслюючи глибоку людську трагедію, яка супроводжує війну. У романі автор також використовує багато реалістичних діалогів та внутрішніх монологів героїв, що дозволяє читачам краще розуміти їхні почуття та мотивацію. До Ремарка ще ніхто не описував війну так реалістично. Однак він не дає окремої характеристики кожному зі своїх героїв, бо при всьому ліризмові, при всій сповідальності роману центр ваги в ньому перенесено з індивіда на ціле покоління.

Місце дії роману має величезне значення. Саме на Західному фронті уперше було застосовано таку сучасну зброю, як отруйний газ, потужні вибухові

речовини та кулемети, що призвело до катастрофічних масштабів поранень і смертей. Крім того, окремі солдати вважалися одноразовими у військовій стратегії виснаження; бої тривали місяцями, а трупи і жертви зростали. Військові дії були безперервними, але не приводили до жодних значущих результатів, крім загибелі тисяч і тисяч людей. З цього всього витікає символічність назви роману «На Західному фронті без змін». Відсутність змін полягає в тому, що кожного дня на фронті помирало безліч людей і так відбувалося декілька років поспіль.

Розповідаючи про фронтові будні, автор дає зрозуміти, чому саме відбулася «втрата» цілого покоління і таким чином розкриває цю тему у творі. Окрім цього він ставить важливе філософське питання про те, чи зможуть далі жити люди і як вони будуть це робити, коли вже у вісімнадцять років їм довелося протиставити своє життя смерті. Чи зможуть люди, що бачили на власні очі смерть своїх товаришів, бути по-справжньому щасливими повернувшись додому? Відповідь на них здається очевидною, адже людям, які ще не встигли віднайти те, на що могли б опиратися в цьому житті, яким в юнацькому віці довелося постарішати на декілька років вперед, надзвичайно складно зберегти після цього здоровий глузд і віру в добро. Єдине хороше, що знаходить автор у війні, яку сам пройшов і яку описав у романі «На Західному фронті без змін» — фронтове товаришування, дружбу людей, які готові пожертвувати собою заради друга, єдність, яка може зародитися тільки в таких надскладних умовах, адже коли людина опинялася на межі життя і смерті, вона не могла покладатися ні на кого, окрім найближчого товариша.

2.3. Тема «втраченого покоління» у творі «Три товариші»

Війна і фронтові будні — не єдина тема літератури «втраченого покоління». Ще однією є тема післявоєнної дійсності та місця колишніх фронтовиків в ній. Як продовжили жити люди, яким вдалося вижити на війні і повернутися до мирного життя, коли вони, окрім як вбивати і виживати в окопах, більше нічого не вміють? Це питання Ремарк розкриває у своєму романі «Три товариші», де пророкує

«втраченим» сумну долю. Він розповідає про своїх однолітків, про їхні думки, почуття, радощі і страждання. Автор описує становище, в якому опинилися ці люди. У повоєнній Німеччині панує розруха, бідність, безробіття, нестабільність, атмосфера упадку і депресії. У романі немає гучних слів і викривального красномовства. Автор усіма силами намагався бути поза політикою, але тягар спогадів виявився занадто великим. Назва говорить сама за себе. У творі мова йде про трьох товаришів і їх життя в післявоєнному світі, де панує повна анархія. Тема «втраченого покоління» у ньому розкривається через образи героїв та опис їх життя після війни. Головними героями є три товариші, що являються типовими представниками «втраченої генерації», які віднайшли опору і джерело життєвих сил в дружбі, коханні і випивці.

Події роману відбуваються наприкінці 20-х років ХХ століття. Місце дії — післявоєнна Німеччина, імовірно — Берлін. На німецьку столицю вказують згадки у творі берлінських будівель і особливий місцевий діалект, що міститься в оригінальному, німецькомовному тексті.

Головні герої роману — Отто Кестер, Роберт Локамп (Роббі) і Готфрід Ленц. Вони пов'язані один з одним такою сильною дружбою, яка може зародитися тільки з фронтового товариства. Голодний і безробітний мирний час ще більше їх згуртував: вони разом працюють в автомайстерні, намагаються знайти найбільш вигідні пропозиції ремонту авто по страховці, купують старі автомобілі, ремонтують їх і перепродають, щоб хоч якось заробити, працюють у таксі і, звичайно, багато випивають в перервах між роботою. Вони не прагнуть забути минуле, бо розуміють, що це неможливо, вони не будують плани на майбутнє, адже розуміють, наскільки вони крихкі: *«Наше минуле навчило нас не забігати думками далеко наперед»*. [7] Вони просто живуть, втративши всі цінності окрім однієї — цінність життя, яку є сенс зберігати як у воєнних, так і в мирних умовах.

Отто Кестер — засновник і співвласник автомайстерні, де працюють його друзі Ленц та Роберт, чоловік років тридцяти. На війні був льотчиком. Отто — чудовий механік, який захоплюється автомобільними гонками та самими

автомобілями. Автор завжди детально описує процес ремонту машин чи підготовки авто до змагань, з чого ми можна зрозуміти, що Отто, як і його друзі, дуже відповідально і навіть з деякою пристрасстю ставиться до своєї справи, незважаючи на те, що дохід від неї не можна назвати великим. Отто завжди спокійний і врівноважений. Він справжній друг, який може пожертвувати найдорожчим для себе заради товариша. Наприклад, дізнавшись про невиліковну хворобу дівчини свого друга, він продав «Карла» (улюблений автомобіль, який завжди вигравав на гонках), щоб заплатити за лікування та надати можливість закоханим побути якийсь час разом. Отто є прикладом людини, яка намагається якось вижити в повоєнному світі, незважаючи на жахливу економічну ситуацію і відсутність будь-яких перспектив.

Готфрід Ленц — однокласник Отто та Роберта, що також працює з ними у майстерні. Це веселий, запальний, чуттєвий, красивий молодий чоловік, високий, худий, з солом'яним волоссям на голові. Він справжній мрійник і мандрівник. В минулому багато подорожував, про що ми можемо дізнатися з епізодів, де описується його помешкання, в якому багато цікавих речей, привезених з мандрівок. Має успіх у жінок, адже завжди може зацікавити їх своїми розповідями про далекі екзотичні країни, я яких побував. Друзі часто називають його «останнім романтиком». Ленц знає всіх барменів в окрузі і товаришує з одним із них — Альфонсом. За плечима в нього війна, він, як і решта, справляється зі спогадами за допомогою алкоголю. Його життєва філософія полягає в тому, що дружба та взаємодопомога — найважливіші якості для людини. Його життя закінчується раптово — на одному з стихійних мітингів, на які він любляв ходити, у нього стріляє незнайомиць. Така безглузда смерть одного із героїв твору також є типовою для літератури «втраченого покоління», а ще цей епізод дуже гарно описує становище, в якому перебувала країна після війни і безлад, що творився всередині неї. Готфрід помирає на очах у друзів, які із усіх сил намагаються його врятувати і повернути до життя, однак поранення виявляється смертельним.

Роберт Локамп — молодий автомеханік, від імені якого йдеться розповідь. Ремарк знайомить нас з ним на перших сторінках роману у день його 30-ліття. В цей день від підсумовує все, що сталося з ним у житті і виявляється, що доля його є складною і невтішною. За плечима залишилася війна, смерть товаришів, революція, голод. Попри те, що пройшло вже достатньо років, він досі тримає при собі важкий тягар жахливих спогадів. Проте, він не лишився всіх почуттів через пережите: в глибині його душі під товстим шаром розчарування і печалі все ще вирує пристрасть. Цьому доказ його кохання до дівчини з вищого суспільства, смертельно хворою на туберкульоз Патрицією Хольман. Час і місце їх першої зустрічі містять певну символіку: вони зумовлюють розвиток їхніх стосунків у часі (Роберт і Пат знайомляться до того, як перед автомайстернею розквітає стара слива, тобто, десь наприкінці зими — на початку весни, проводять разом рік і вимушено розлучаються зі смертю Патриції наступної весни) і просторі (дорога у «Трьох товаришах» — це не лише символічний спосіб життя, на якому можливе все, а й звичайний асфальт, яким мчить «Карл»). Як і у всіх післявоєнних пар, історія закоханості Роберта і Пат починається стандартно — з дзвінків і побачень в темних барах, але швидко перетворюється на щось більше. Однак з самого початку вона не приречена на те, щоб перерости в історію про щасливий шлюб, багато дітей і затишний будиночок, бо «втрачене покоління» тому і називається таким, що довоєнні цінності і устрій життя втратили свою актуальність. Тема кохання у творі має мотив приречення: Пат виявляється хворою на туберкульоз — хворобу, на яку хворіло дуже багато людей після Першої світової. Якщо в першій половині роману Роберт відчуває легку, щасливу, ні до чого не зобов'язуючу закоханість, то вже в другій герой розуміє, що раніше він жив, щоб жити, а зараз він хоче це робити заради коханої. Він не вплутується в бійки, щоб зберегти здоров'я, і багато працює, щоб було чим оплатити лікування Пат у санаторії. Коли головний герой усвідомлює, що в його житті з'явився справжній сенс, він намагається створити ілюзію сімейного життя, якого їм обом хотілося: він забирає Пат жити в сусідню кімнату в пансіон фрау Залевської і дарує їй собаку. Незважаючи на те, що Роббі спочатку робить все, щоб сподобатися Пат, а потім,

щоб зробити її щасливою, його постійно тривожать різного роду переживання. Він мало що бачив в своєму житті крім війни і післявоєнних злиднів, тому дуже ніяково почуває себе в компанії заможних друзів Пат з вищого світу. Він дуже переймається з приводу того, що не може забезпечити кохану дівчину всім необхідним, як би тяжко і багато не працював, він боїться того, що Пат може піти, особливо, коли спостерігає за подружжям Гассе. Подружжя Гассе — також представники «втраченої генерації». Це сусіди Роббі, які постійно сваряться через те, що чоловік не може забезпечити дружині гідне життя. Вони живуть в маленькій кімнаті, дітей у них нема. У результаті дружина йде до коханця, а чоловік за цілодобовою роботою цього навіть не помічає спочатку. Коли він все усвідомлює, відчуває себе повністю розбитим і покінчує життя самогубством. Коли Патриції стає дуже погано і смерть стає все ближчою, вона відправляється в санаторій. В цей час Роберт робить все, щоб заробити на її перебування там та допомогти коханій. Бойові товариші Роберта не кидають його в скрутну хвилину. Вони готові допомогти всім, що у них є: компанією, щоб прогнати від закоханих сумні думки про смерть; часом — наприклад, на прохання Роберта Кестер не просто розшукує лікаря Патриції, Фелікса Жаффе, а й привозить його на море в рекордно короткі терміни; грошима — Кестер продає свій «Карл» для того, щоб Роберт і Патриція могли провести останні місяці життя дівчини разом. Це повертає нас до теми дружби в романі. Дружба для героїв роману — важливіша за особисті устремління, бажання і життя. Отто Кестер, не роздумуючи, бреше поліції про те, що не бачив, хто вбив його товариша — Готтфріда Ленца, і Роберт з одного погляду розуміє його натяк, і підіграє йому в цій версії. Правосуддя для героїв, які пройшли війну, починається там, де закінчується життя їхнього друга: віддати вбивцю в руки поліції — все одно, що залишити його жити. Отто день за днем вистежує вбивцю на вулицях Берліна. Роберта при цьому він «береже» для Патриції. Отто ж від убивства рятує спільний друг героїв Альфонс, що був власником бару, в якому вони часто проводять час. У Роберта є Пат (він має жити для неї), в Отто є Роберт, в Альфонса немає нічого, окрім почуття товариства і

бажання відновити справедливість. Саме дружба (яка, як правило, зародилася на фронті) для представника «втраченого покоління» — найбільша цінність в продажному світі, де не можна покладатися ні на кого, окрім найближчого товариша. Тут згадуються слова головного героя, які описують все «втрачене покоління»: *«Ми хотіли рушити в похід проти брехні, егоїзму, жадоби й інертності наших душ — адже все це завинило в тому, що ми пережили; ми були тверді, мали довіру лише до товариша, що йшов поруч, тільки до конкретних речей, що ніколи не підведуть, — до неба, тютюну, дерева, хліба й землі... Але що з цього вийшло? Все завалилося, перевернулось, забулося. А хто не зміг забути, тому лишилися хіба тільки безсилля, розпач, байдужість і горілка. Час великих мрій, мрій людських і чоловічих, минув. Заповзятливі тріумфували. Корупція. Злидні».* [7]

Патриція Гольман — головна героїня роману, кохана Роберта. Вона розумна і дуже красива молода жінка. Як тільки вона знайомиться з трійцею друзів, вони швидко приймають її в свою компанію. Пат походила зі збіднілої родини аристократів, тепер вона винаймає кімнату в батьківському будинку, живе спогадами про минуле. Пат хворіє туберкульозом, однак дівчина сподівається на одужання, хоче мати сім'ю та дітей. На жаль, їх цього не судилося — вона вмирає в лікарні в горах, болісно і довго. Поруч із нею до останнього знаходиться Роббі. Патриція йде із земного життя, сповнена коханням, і шкодує лише про розлуку з Робертом. Вона ні про що не жалкує, бо розуміє, що краще хотіти жити, помираючи, ніж прагнути смерті, будучи живим і ненавидячи своє буття.

Навіть другорядні герої цього роману — герої «втраченого покоління». Це і худорлявий студент Георг Блок: *«Він був студентом четвертого семестру. Щоб мати змогу провчитися чотири семестри, два роки працював у шахті. Заощаджені гроші майже всі витратив, лишилося на якихось два місяці життя. Назад на шахту повернутися він не міг — надто багато було тепер безробітних шахтарів... І ось тепер сидів, нещасний, у своїй кімнаті, зубрив, як навіжений, ніби це ще мало якийсь сенс. Їв раз на добу. До того ж було байдуже, чи провчиться він решту семестрів, чи ні — навіть після іспитів йому б довелося*

чекати щонайменше десять років на посаду». [7] Це й емігрант Граф Орлов, що дуже сумує за домом і здригається від звуку працюючого мотора, бо його батька розстріляли у подібній ситуації. Це і художник Фердінанд Грау, який малює портрети померлих по фотографії на замовлення і дуже любить філософствувати. Це і Валентин Гаузер — товариш Роббі з часів війни, який отримав тяжку психологічну травму і по поверненню додому тамував свій біль і переживання алкоголем.

Місця дії в романі також добре розкривають тему «втраченого покоління». Головний герой Роберт мешкає в пансіоні в маленькій, старенькій кімнаті. Його зарібок не дозволяє йому мати велике, гарне і затишне житло, як і багатьом представникам «втраченої генерації». Зі своїми друзями і дівчиною він, як правило, зустрічається в невеликому барі, де немає багато світла. Протагоністи дуже люблять випивати у Альфонса. Характерною особливістю стилю Ремарка є те, що його герої багато випивають, за що його часто звинувачують в пропаганді алкоголю. Однак він всього лише описує реальність, яка склалася після війни: колишні фронтовики буди настільки травмованими морально і фізично, що втамувати біль і забути про жорстоку реальність на деякий час їм допомагала лише випивка.

Таких історій, які описав Ремарк у своєму романі, було мільйони. Покалічені в результаті страшної трагедії, люди стали «втраченою генерацією», бо на їх долю випало надто багато страждань. З роману «Три товариші» ми можемо побачити, що, незважаючи на розчарування в довоєнних цінностях, всі вони зберегли найголовніше — жагу до життя, такого, як воно є, справжню дружбу і здатність кохати по-справжньому.

Висновки до Розділу 2

У цьому розділі було проаналізовано романи «На Західному фронті без змін» і «Три товариші» з точки зору того, як саме розкривається в них тема «втраченого покоління». Було встановлено, що ці два твори стали визначними не тільки у творчості Ремарка, а й у всій літературі ХХ століття загалом. У першому романі автор розповідає про страшну трагедію Першої світової війни, а в другому про її наслідки. Ремарк зробив дуже велику справу, адже він не тільки описав події, що випали на долю його покоління, а й показав, якою ціною людство платить за свої помилки, і поставив під сумнів поняття героя і всього героїчного. Окрім того порушив важливе філософське питання про те, чи можуть люди продовжити нормально жити після того, як їм довелося побувати на війні. Характерною особливістю цих творів є те, що автор описуючи життя невеликої групи людей, розповідає про цілу генерацію, представником якої є сам.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі було проведено дослідження, в результаті якого окреслено характерні особливості літератури «втраченого покоління». Було дано визначення поняттю «втраченого покоління» і встановлено, що це не тільки група американських та західноєвропейських літераторів, а й ціла генерація людей, які пережили Першу світову війну і були свідками економічної депресії та соціальної нестабільності, що настали в її результаті. Окрім цього було названо причини та передумови появи літератури цієї течії і визначено, що історичний контекст її виникнення пов'язаний з подіями, що відбувалися в період війни та після неї. Також було встановлено, що особливості творів цієї літературної течії полягають у використанні нових форм розповіді та тематики. В роботі проаналізовано вплив особистого досвіду Еріха Марії Ремарка на його творчість, а також те, як саме тема «втраченого покоління» розкрита у його романах «На Західному фронті без змін» і «Три товариші». Було визначено, що в першому романі йдеться про життя фронтовиків в окопах Першої світової війни, а в другому розповідається про те, як складається післявоєнне життя тих, хто побував на фронті. Автор розповідає про реальні події, які відбувалися з ним самим і його ровесниками. Аналіз його творів допомагає подивитися на війну крізь іншу призму. Дуже часто в літературі відбувається романтизація війни і возвеличення героїзму. Ремарк, навпаки, у своїх творах ставить під сумнів поняття «героя», його проза антивоєнна і антигероїчна. Дане дослідження може бути корисним для розуміння того, як виглядає і які наслідки має війна, що носить світовий характер, а розуміти це потрібно для того, щоб не допустити таких катастроф у майбутньому.

RESEÑA

La guerra es un fenómeno terrible que siempre causa mucho sufrimiento, dolor y pérdidas. Sin embargo, no sólo tiene consecuencias físicas, sino también psicológicas. Una de estas consecuencias es la falta de sentido de la vida y la desorientación de las personas que han visto y vivido todos sus horrores. En el periodo entre las dos Guerras Mundiales, se creó el término “generación perdida” para describir a la generación de escritores que vivieron personalmente la tragedia de la Primera Guerra Mundial y, por tanto, apoyaron sentimientos pacifistas que afectaron a su obra. Uno de ellos es Erich Maria Remarque. En sus obras trata el trágico tema de la guerra, revelando a los lectores la cruel verdad sobre ella.

La relevancia del tema de este trabajo se debe a varios factores. En primer lugar, el tema de la “generación perdida” está estrechamente relacionado con el tema de la guerra, que siempre ha sido relevante y sigue siéndolo hoy en día. En segundo lugar, la literatura de la “generación perdida” no sólo narra la guerra, sino que también describe sus consecuencias sin adornos. El análisis de las obras de la “generación perdida” ayuda a comprender cómo la guerra puede afectar a la vida de las personas, lo cual es muy importante para prevenir conflictos tan sangrientos y terribles a escala mundial como la Primera y la Segunda Guerras Mundiales.

Objeto de estudio: las novelas de Erich Maria Remarque “Sin novedad en el frente” y “Tres camaradas”.

Tema de investigación: el tema de la “generación perdida” en la obra de Erich Maria Remarque a partir de sus dos novelas, que reflejan la trágica experiencia de la Primera Guerra Mundial y sus repercusiones en la vida futura de las personas.

Propósito: describir los rasgos característicos de la literatura de la “generación perdida” y averiguar cómo se revela el tema de la “generación perdida” en las obras de Remarque.

En el trabajo del curso se realizó un estudio en el que se esbozaron los rasgos característicos de la literatura de la “generación perdida”. Se definió el concepto de “generación perdida” y se comprobó que no se trata sólo de un grupo de escritores

estadounidenses y de Europa Occidental, sino de toda una generación de personas que sobrevivieron a la Primera Guerra Mundial y fueron testigos de la depresión económica y la inestabilidad social que la siguieron. Además, se identificaron las razones y los requisitos previos para el surgimiento de la literatura de esta tendencia y se determinó que el contexto histórico de su aparición está relacionado con los acontecimientos que tuvieron lugar durante y después de la guerra. También se establece que las peculiaridades de las obras de este movimiento literario son el uso de nuevas formas de narración y temas. La investigación analiza la influencia de la experiencia personal de Erich Maria Remarque en su obra, así como el modo en que el tema de la “generación perdida” se revela en sus novelas “Sin novedad en el frente” y “Tres camaradas”. Se determinó que la primera novela trata de la vida de los soldados del frente en las trincheras de la Primera Guerra Mundial, y la segunda novela describe la vida de posguerra de los que han estado en el frente. El autor relata hechos reales que le sucedieron a él y a sus compañeros. El análisis de sus obras nos ayuda a contemplar la guerra desde un prisma diferente. Muy a menudo en la literatura se romantiza la guerra y se glorifica el heroísmo. Remarque, por el contrario, cuestiona en sus obras la noción de “héroe”, su prosa es antibelicista y antiheroica. Este estudio puede ser útil para comprender cómo es una guerra mundial y qué consecuencias tiene, y es necesario entenderlo para prevenir tales catástrofes en el futuro.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. «Втрачена генерація» // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. — Чернівці : Золоті литаври, 2001. — С. 112. — 634 с.
2. Втрачене покоління. Антологія // переклад з англ. та франц. О. Андрієвський. — Київ: Стилет і стилос, 2021. — 296 с. — ISBN 978-617-95149-1-3
3. «Втрачене покоління» // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 : А — Л. — С. 205.
4. Гемінгвей Е. Свято, яке завжди з тобою
5. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гричаник Н. І. (2009). Історія зарубіжної літератури ХХ століття: 2-ге вид. перероб. та доп.
6. Ремарк Е. М. На Західному фронті без змін.
<https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3898>
7. Ремарк Е. М. Три товариші. <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3899>
8. Хом'як Т. В. Світові війни очима Е. М. Ремарка // Всесвітня література та культура. — 2005.
9. Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2022, September 16). Lost Generation. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/Lost-Generation>
10. Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2023, March 13). Erich Maria Remarque. Encyclopedia Britannica.
<https://www.britannica.com/biography/Erich-Maria-Remarque>
11. Dictionary of Literary Biography, Volume 56: German Fiction Writers, 1914–1945. A Brucoli Clark Layman Book. Edited by James Hardin, University of South Carolina. The Gale Group, 1987. pp. 222–241.
12. Duffy, Michael (22 August 2009). "Weapons of War: Poison Gas". Firstworldwar.com. Archived from the original on 21 August 2007. Retrieved 5 July 2012.
13. Lohnes, K. (2023, May 6). All Quiet on the Western Front. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/All-Quiet-on-the-Western-Front-novel>
14. Raudzens, George (October 1990). "War-Winning Weapons: The Measurement of Technological Determinism in Military History". The Journal of Military History. 54 (4): 403–434. doi:10.2307/1986064. JSTOR 1986064.
15. Remarque, Erich Maria. Vintage Remarque: All Quiet on the Western Front (2003), pg. 202.
16. Showalter, D. E. and Royde-Smith, . John Graham (2023, May 10). World War I. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/event/World-War-I>
17. Staroverova, E. V. (2005). Amerikanskaia Literatura
18. "The Lost Generation: the myth and the reality". Aftermath – when the boys came home. Archived from the original on 1 December 2009. Retrieved 6 November 2009.

19. Winter, J. M. (1977). Britain's 'Lost Generation' of the First World War. *Population Studies*, 31(3), 449–466. <https://doi.org/10.2307/2173368>
20. Young, P. (2023, January 6). Ernest Hemingway. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/biography/Ernest-Hemingway>